

Dosarul nr. 2ra-406/2021

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. Gh.Stratulat)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V.Buhnaci, A.Malîi, V.Sîrbu)

ÎNCHEIERE

12 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Vasile Luța,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Organizația de
Microfinanțare „Credit Auto” Societatea cu Răspundere Limitată împotriva
Tatiane Luța și Vasile Luța cu privire la încasarea sumei,
împotriva deciziei din 23 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 30 ianuarie 2019 OM „Credit Auto” SRL a depus cerere de chemare în
judecată împotriva Tatiane Luța și Vasile Luța cu privire la încasarea sumei.

În motivarea acțiunii a invocat că, între OM „Credit Auto” SRL și Tatiana
Luța, a fost încheiat contractul de împrumut cu dobândă nr.217 din 30 martie
2018, având ca obiect obligația OM „Credit Auto” SRL de a transmite către
Tatiana Luța suma de 2.185 euro, iar ultima având obligația să ramburseze suma
de bani acordată cu titlul de împrumut, cât și dobânzile aferente contractului de
împrumut într-un termen de 12 luni.

A relatat că, în vederea garantării rambursării împrumutului, la 30 martie
2018, între OM „Credit Auto” SRL și Vasile Luța a fost încheiat contractul de
fidejusiune nr.10/A în baza împrumutului nr.217, potrivit căruia, fidejutorul și-a
asumat răspunderea solidară cu Tatiana Luța față de reclamant.

A indicat că, în temeiul Anexei nr. 1 la contractul de împrumut nr.217 din 30
martie 2018, a fost instituit gaj în favoarea OM „Credit Auto” SRL asupra bunului
mobil de model XXXXX, nr. de înmatriculare XXXXX, garantând împrumutul
contractat de Tatiana Luța.

A menționat reclamantul că, pârâții Tatiana Luța și Vasile Luța nu și-au
onorat obligația de plată asumată conform contractului de împrumut și a acordului
aditional nr. 1 la contractul de împrumut nr.217 din 30 martie 2018, fapt prin care
au admis o încălcare atât a legislației în vigoare, cât și a condițiilor contractuale.

A declarat că, la data înaintării acțiunii datorita, conform contractului de
împrumut constituie 2.185 euro.

A comunicat că, în vederea soluționării litigiului pe cale amiabilă, la adresa pârâților Tatiana Luța și Vasile Luța au fost expediate avize de executare, prin care au fost informați despre necesitatea onorării obligațiilor contractuale și anume achitarea datoriei obligației.

A susținut că, încălcarea de către pârâți a termenului de rambursare a împrumutului impune pârâții la achitarea unei dobânzi de întârziere în suma de 910 euro.

A precizat că, potrivit prevederilor contractului nr.217 din 30 martie 2018 pentru perioada de întârziere pârâții Tatiana Luța și Vasile Luța sunt obligați să achite suplimentar la suma restantă și dobânda lunară, o penalitate de 0,2% din suma totală a împrumutului și anume 677,35 euro.

A invocat că, a suportat cheltuieli la achitarea taxei de stat în mărime de 2.220,40 lei, precum și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 2.500 lei.

Prin încheierea protocolară a instanței de judecată din 11 februarie 2020, a fost admisă cererea reclamantului privind punerea pe rol, a cererii de majorare a pretențiilor, în baza căreia reclamantul OM „Credit Auto” SRL a solicitat, încasarea solidară din contul pârâților Tatiana Luța și Vasile Luța a datoriei în suma de 2.185 euro, dobânzii lunare în suma de 1.040 euro, penalității în suma de 786,60 euro, cheltuielilor de asistență juridică în suma de 2.500 lei și a taxei de stat în suma de 2.358,32 lei.

Prin hotărârea din 04 martie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru s-a admis parțial acțiunea. S-a încasat, în mod solidar, de la Tatiana Luța și Vasile Luța în beneficiul OM „Credit Auto” SRL suma de 2.185 euro, conform cursului oficial al BNM, la data executării hotărârii, cu titlul de datorie; 600 euro conform cursului oficial al BNM, la data executării hotărârii, cu titlu de dobândă contractuală; 786,60 euro, conform cursului oficial al BNM, la data executării hotărârii, cu titlu de penalitate; 2.500 lei, cheltuieli de asistență juridică și suma de 2.088,75 lei, taxa de stat.

Prin decizia din 23 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Luța Vasile și s-a menținut hotărârea din 04 martie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel instanța de apel a invocat că art.1156 alin. (1) Cod civil, prevede că, în cazul neexecutării obligației principale, fidejusalul și debitorul sunt obligați solidar în fața creditorului, dacă în contract nu este prevăzut altfel.

Cu referire la alegațiile apelantului precum că, Tatiana Luța ar fi achitat reclamantului dobânzile în șapte tranșe și anume, la 22.03.2019 - 12 966, 58 lei, 01.04.2019 - 9 721,50 lei, la 26.04.2019 - 37 237 lei, la 30.05.2019 - 2 628,48 lei, la 12.07.2019 - 3 660,34 lei, instanța de apel a relatat că instanța de fond just a concluzionat că acestea nu pot fi admise, dat fiind faptul că, din bonurile fiscale care au fost anexate la materialele cauzei nu atestă veridicitatea argumentelor înaintate de către Luța Vasile, mai mult ca atât, sumele pe care le pretinde Luța Vasile că au fost achitate nu coincid cu datele din bonurile fiscale anexate.

În ceea ce privește argumentele apelantului Luța Vasile cu privire la faptul că din conținutul Acordului adițional nr. 1 la Anexa nr. 1 al contractului de împrumut nr.217 din 30 martie 2018 ar rezulta că datoria în mărime de 2.185 euro a fost restituită, instanța de apel a respins argumentul dat ca fiind nefondat, or,

după cum se atestă din acordul adițional din data de 22.03.2019 nu este făcută careva mențiune cu privire la faptul că suma împrumutului a fost rambursată de către Luța Tatiana, iar alte probe care să ateste achitarea nu au fost prezentate.

Mai mult ca atât, după cum rezultă și din tabelul acordului adițional, total spre plată este reținută suma de 3.745 euro, din care 2.185 euro constituie suma împrumutului, iar 1.560 euro reprezintă dobânda.

Totodată, în conținutul contractului de împrumut nr.217 din 30 martie 2018 la pct. 3.5.3 este menționat că „Rambursarea ratei împrumutului, înainte de achitarea datoriilor pentru dobânzi și/sau penalități nu se admite”, iar pct. 3.5.4. stabilește ordinea stingerii datoriei aferente contractului – „Dacă suma ratei rambursate de către împrumutat, în baza prezentului contract, nu acoperă în totalitate obligația de plată a împrumutului, în primul rând vor fi achitate (indiferent de destinația plății, indicate în ordinul de plată), cheltuieli suportate de împrumutător cu privire la executarea plății de către Împrumutat (cheltuieli de judecată și alte cheltuieli argumentate), în al doilea rând penalitățile, în al treilea rând dobânda pentru folosirea împrumutului și în ultimul rând, rata împrumutului conform Anexei nr. 1 a prezentului Contract”.

Astfel, odată ce a fost stabilită ordinea achitării de către părți a împrumutului, apelantul nu poate pretinde că a achitat suma împrumutului, depășind achitarea dobânzilor, care potrivit clauzelor contractuale sunt prioritare. Iar, în ipoteza în care suma împrumutului se consideră a fi stinsă, dispăre necesitatea de a achita careva dobândă.

Referitor la alt argument al apelantului, precum că Acordul adițional nu prevede plata altor sume în calitate de penalități, instanța de apel a precizat că într-adevăr acesta nu conține careva prevederi în ceea ce privește penalitatea de întârziere, însă obligația împrumutatului Luța Tatiana la acest aspect rezultă din însăși prevederile contractului nr.217 din 30 martie 2018 .

Instanța de apel nu a reținut nici alegațiile apelantului Luța Vasile, precum că prima instanță nu a calculat corect dobânda de întârziere și penalitatea, or, după cum rezultă din conținutul hotărârii acesteia, instanța de fond a luat la bază prevederile contractului nr.217 din 30 martie 2018 , respectiv, potrivit pct. 3.2.2. la semnarea contractului Luța Tatiana a acceptat să ramburseze împrumutătorului o dobândă lunară în mărime de 7%, prin urmare, împrumutatul nu poate în mod unilateral să decidă în ce quantum acesta urmează să achite dobânda în baza contractului.

Iar, în ceea ce privește penalitatea de întârziere, instanța de apel a conchis că sunt eronate alegațiile apelantului, precum că penalitatea urma a fi calculată din suma restantă, or, după cum stabilesc prevederile pct. 3.2.5. al contractului, penalitatea se aplică în mărime de 0,2% din suma totală a împrumutului pentru fiecare zi de întârziere a plății.

La 28 decembrie 2020, Luța Vasile a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului s-a indicat că instanța de apel a dat dovadă de o apreciere arbitrară a probelor ceea ce constituie o încălcare a dreptului la un proces echitabil, drept garantat de art.6 CEDO și Constituția RM.

Totodată, s-a invocat și prevederile art.432 alin.(3) lit.b) Cod de procedură civilă și anume că, cauza a fost examinată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 23 septembrie 2020 și a expediat copia deciziei participanților la proces la 27 octombrie 2020 (f.d.136), însă la materialele dosarului nu sunt probe ce ar demonstra recepționarea deciziei recurate de către recurent.

Prin urmare, cererea de recurs declarată la 28 decembrie 2020, se consideră depusă în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin notificarea din 03 februarie 2021, Curtea Supremă de Justiție în conformitate cu art. 439 alin. (2) CPC a expediat intimațiilor copia recursului și i-a înștiințat despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

În conformitate cu art.432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurent nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt. Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurentului, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestuia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de Luța Vasile.

În ce privește argumentul recurentului Luța Vasile precum că au fost ignorate prevederile art.432 alin.(3) lit.b) Cod de procedură civilă și anume că, cauza a fost examinată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată, Colegiul civil îl respinge ca fiind pur declarativ.

Or, la 06 aprilie 2020 Luța Vasile a declarat apel nemotivat, iar la 23 iunie 2020 a declarat cerere de apel motivată.

Mai mult ca atât, instanța de apel a expeditat în adresa recurentului citație pentru ședința din 23 septembrie 2020 (f.d.118, 121), însă avizul de recepție a fost returnat cu mențiunea „nereclamat”.

În acest context, instanța de recurs consideră necesar de menționat faptul că Luța Vasile, a cunoscut despre existența prezentului litigiu și examinarea lui, fiind conștient că a depus cerere de apel, avea obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini cerințele legale, fapt, însă, ignorat de acesta.

Or, în conformitate cu art. 56 alin. (3) și 61alin. (1) din Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Folosirea cu buna-credință a drepturilor procedurale, prezumă că partea este obligată la interval rezonabil de timp să manifeste diligență și să se intereseze despre dosarul care se află pe rolul instanței și să respecte termenele prevăzute de lege.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul declarat de Luța Vasile se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru